

XI. évfolyam/15. szám

2008.08.01.

2008. 30. hét

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabonapiaci jelentés.....	2
A gabonafélék termelői ára.....	5
Kötési ár a Budapesti Értéktőzsde Árupiaci szekcióján	10
Gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési átlagára	11
Külpiaci információk	13

Osztályvezető:
Dr. Tunyoginé Nechay Veronika

Készítette:
Molnár Zsuzsa
E-mail: Molnar.Zsuzsa@aki.gov.hu

Olajosmag piaci jelentés	17
A szójabab, a szójaolaj és a szójaliszt különböző határidőkre szóló kötési ára a Chicago-i Árutőzsdén	18-19
A növényi olajok heti átlagára a Milánói Árutőzsdén	20
A nyers növényi olajok árai	21
Az olajos növények és –darák európai árai	22

Készítette:
Kemény Gábor
E-mail: Kemeny.Gabor@aki.gov.hu

Bioüzemanyag melléklet

23

Készítette:
Keresztessyné Mohr Katalin
E-mail:
Keresztessyne.Mohr.Katalin@aki.gov.hu

Kiadó:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat
Magyarország, H-1463 Budapest Pf. 944
Telefon: (0036) 1 476 6092
Fax: (0036) 1 217 8111
Internet: www.aki.gov.hu

GABONAPIACI JELENTÉS¹

- **A világ gabonatermelése rizzsel együtt 2,18 milliárd tonna lehet a 2008/2009. gazdasági évben.**
- **Az északi féltekén zajlik az őszi kalászosok aratása.**
- **Magyarországon az őszi búza 95%-át betakarították augusztus elejéig.**
- **Észak-Afrika és a Közel-Kelet térségében jelentős lehet a gabonaimport.**
- **Ukrajna komoly versenytársa lehet a legnagyobb gabonaexportőr országoknak az észak-afrikai, közel-keleti régióban.**
- **Az étkezési búza hazai termelői ára 38-39 ezer Ft között stabilizálódott.**
- **A takarmánykukorica hazai termelői ára a 30. héten 5500 Ft-tal csökkent az előző héthez viszonyítva.**
- **A takarmánykukorica jegyzése mind a chicagói, mind a hazai tőzsdén jelentősen esett.**

Világpiaci helyzet

A FAO szerint a **világ gabonatermelése** (rizszel együtt) 16 millió tonnával 2,18 milliárd tonnára, gabona-felhasználása 2,17 milliárd tonnára növekszik a 2008/2009. gazdasági évben. A világ búzatermelése az új gazdasági évben 658 millió tonnára tehető, így 50 millió tonnával haladja meg a 2007/2008. évi szintet. A búzafelhasználás 3%-kal 635 millió tonnára nő. Az **EU-27** összes gabonatermése a FAO szerint 294,9 millió tonna lehet a 2008/2009. gazdasági évben, ami 35 millió tonnával haladja meg az előző évi szintet. Ebből 138 millió tonna a búza. **Lengyelországban** a tavaszi aszály nagyobb mértékben károsította a tavaszi gabonaféléket, mint azt korábban feltételezték. Májusban még 27-28 millió tonnára becsülték az idei gabonatermést, jelenleg 25,5 millió tonnát várnak (2007/2008: 27,2 millió tonna). **Búza és kukorica importra kényszerülhetnek**, mivel az összes gabona-felhasználás 26 millió tonnára tehető a 2008/2009. gazdasági évben. **Romániában** és **Bulgáriában** jó gabonatermésről jelentenek.

Romániában az elmúlt három évtized egyik legjobb búzatermése várható (7,5-7,7 millió tonna). **Argentínában** hatályon kívül helyezték az agrártermékek exportadójának növeléséről szóló rendeletet, miután a szenátus elutasította a törvényjavaslatot. Így a korábbi szabályozás érvényes, mely szerint szója esetében 35%, búza esetében 28%, kukorica esetében pedig 25% az exportadó. Ezek után az exportügyletek normalizálódása várható.

Aratási helyzetkép

Az **USA**-ban az USDA július 28-i jelentése szerint az őszi búza 79%-át betakarították.

Oroszországban a gabonaterület 14%-án végeztek az aratással a 30. hétig.

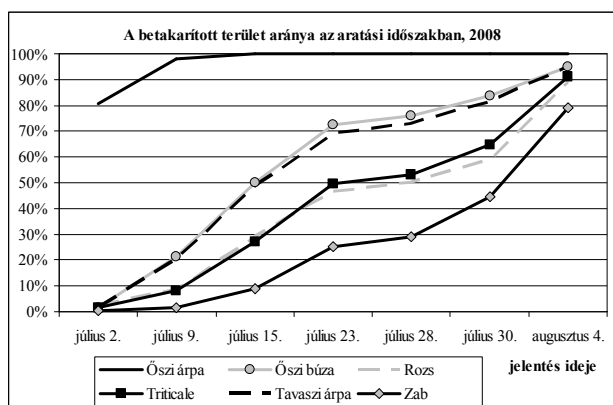
Franciaország déli részén a napos időnek köszönhetően befejezték az őszi árpa betakarítását, míg északabbra még sok helyen lábön áll a növény. A terméseredmények kedvezőek, 11,4 millió tonna az összes termés, ami megfelel az előzetes várakozásoknak. Az őszi búza 50%-át takarították be a déli vidékeken, máshol még alig kezdődött el az aratás. Az első eredmények a mennyiséget és a minőséget tekintve is pozitívak.

Bulgáriában az agrárminiszter szerint a búza 92%-át betakarították, eddig 4,1 millió tonna az összes termés, árpa esetében 99%-ban befejeződött az aratás, 831 000 t terméssel.

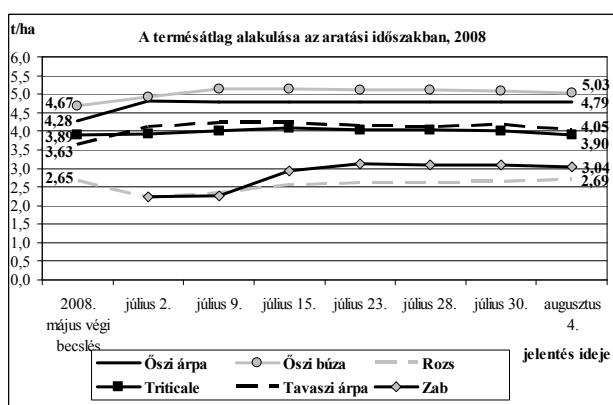
Magyarországon a korábbi hetek esős időjárása miatt leállt az őszi búza aratása. A folyamatos esőzés nemcsak a szántóföldi munkát hátráltatta, hanem komoly veszélyt jelentett a búza minőségére (gyomok felszaporodása, fuzáriumfertőzés, esésszám csökkenése, csírázás).

A jó idő visszatérésével újabb lendületet vett a betakarítás. **Az őszi búza 95%-át learatták augusztus elejéig, a termés jelentős része jó minőségű.** A betakarított termés nagysága várhatóan meghaladja az ötmillió tonnát.

¹ ZMP, MgSzH, HGCA, AgriMarket.Info, Toepfer International

Forrás: MgSzH

Forrás: MgSzH

Az esőzések előtt magtárakba került 2,5-3 millió tonna jó minőségű étkezési búza. Ez a mennyiség elegendő a hazai malmok kiszolgálására. Nem jellemző azonban a betakarítás utáni azonnali értékesítés. Aki tud raktározni – az árak későbbi növekedésében bízva – vár az eladással. A felvásárlók épp ellenkezőleg, az alacsonyabb minőség és a gyengébb exportképesség miatt árcsökkenésre számítanak. **Az esős időjárás okozta minőségromlás következtében a betakarított búzatermés jelentős része lehet takarmány minőségű, megnövelve így a takarmányalapanyag-bázist és a versenyt az egyes takarmánynövények (takarmánybúza, takarmányárpa, takarmánykukorica) között.**

Export-import

Észak-Afrika legtöbb országában (Algéria, Egyiptom, Líbia, Tunézia) az előző évihez hasonló búzatermésre számítanak, Marokkóban azonban termésnövekedés várható. Ennek köszönhetően Marokkó búzaimportja 0,7 millió tonnával csökken, de **az észak-afrikai régió összességében így is 20,3 millió tonna búzaimportot**

portot irányzott elő, ami alig kevesebb a múlt évinél (20,6 millió tonna). Az egyéb szemes terményeknél kismértékű terméshozadék várható, ennek ellenére – a kukorica-felhasználás emelkedése következtében – **a régió egyéb szemes termény importja az előző évi 11 millió tonnáról 12,2 millió tonnára nő, melyből 10,1 millió tonna kukorica.**

A Közel-Kelet országait sújtó aszály következtében **a régió búzatermése az előző évi 43,47 millió tonnáról 34,78 millió tonnára csökken a 2008/2009. gazdasági évben. Így az import 15,15 millió tonnára nőhet** (2007/2008: 8,35 millió tonna). **Iránban** 2008-ban 33%-kal kevesebb búza termett, összesen 10 millió tonna. Az aszály miatt csökkent a termőterület, de a termésátlag is. A hazai szükségletek kielégítéséhez 4,5 millió tonna import búzára van szüksége az országnak. **Eddig 1 millió tonna kanadai búzát vásárolt Irán erre a szezonra, további vásárlások a fekete-tengeri régió országaiból várhatóak.** **Irak** az elmúlt 10 év legsúlyosabb aszályos időszakát szenvedte el. A búzatermés 2008-ban 1 millió tonnával 1,3 millió tonnára csökkent. **Szíriában** a búzavetés idején nem esett mérhető mennyiségű csapadék, ennek köszönhetően a várható termés 2 millió tonna, 2,1 millió tonnával kevesebb az előző évinél. A 2008/2009. gazdasági évben **1 millió tonna lehet a búzaimport.** **Szaúd-Arábiában** vízellátási problémák miatt a kormány a hazai búzatermelő farmereknek juttatott támogatások szakaszos megszüntetését tervezi. **2016-ig a jelenlegi 2,5 millió tonna hazai búzatermést importra szeretnék váltani.** **Az egyéb szemes termény importja a Közel-Kelet országaiban 19,7 millió tonnára nő (+2,2 millió tonna), a csökkent termelés miatt.**

Ukrajnában egyre élénkebb az exporttevékenység. Csak a 28. naptári héten több mint **1,3 millió tonna malmi búza értékesítést regisztráltak.** Az export a későbbiek folyamán várhatóan eltolódik a takarmánybúza irányába, melynek arányát 40%-ra becsülik. **Három tengeri kikötője és közelsége miatt az észak-afrikai, közkeleti piacokon komoly versenytársa lehet a világ legjelentősebb gabonaexportőr országainak** (USA, Argentína, Ausztrália).² A 42 millió tonnára becsült összes gabonatermésből várhatóan 15 millió tonnát exportálnak az új gazdasá-

² AgriMarket.Info

gi évben. Hasonló nagyságrendű gabonaexportról számolt be az orosz agrárminiszter, ahol 85 millió tonna gabonatermést prognosztizáltak (2007/2008: 81,1 millió tonna).

Magyarország idén mintegy 2 millió tonna étkezési búzát exportálhat. *A jó minőségű magyar búza keresett a környező országokban, ám a jelenlegi exportlehetőségeket nagymértékben befolyásolja a minőség, az ár és a kelet-európai országok megnövekedett kínálata (Románia, Bulgária, Ukrajna, Oroszország).*

Termelői árak

Az **étkezési búza** hazai termelői árában regionális szinten kismértékű eltérés figyelhető meg 2008. 30. hetében (1. táblázat). Míg a Dunántúlon 41 ezer Ft felett alakult az átlagár, addig az Alföldön 38 ezer Ft-os, Észak-Magyarországon pedig ennél is alacsonyabb áron történt gabonavásárlás. Az árdifferencia háttérében minőségi, illetve kínálatbeli különbségek húzódnak. **Takarmánybúza** esetében is csaknem 4000 Ft az eltérés a dunántúli és az alföldi termelői árak között. Magyarország legfontosabb gabonatermő körzete az Alföld, ennél fogva érthető a nagyobb kínálatból fakadó alacsonyabb régiós ár. Ehhez hozzájárul az is, hogy *az esős időszaknak köszönhetően sok helyen gyengébb, takarmány minőségű a búza, ami szintén a takarmánybúza-kínálatot bővíti.* A takarmánybúza országos termelői árán is érezhető a takarmányalapanyag-bázis folyamatos növekedése (2. táblázat), a 2008. 30. heti ár (31647,37 Ft/t) az előző heti 92%-a. A búza betakarítása, a minőségről érkező kedvezőtlen hírek, a takarmánybúza készletnövekedése befolyásolta a **takarmánykukorica** termelői árát is. 2008. 29. hetéhez viszonyítva 5500 Ft-tal csökkent a tonnánkénti ára a 30. héten. Ez a jelentős csökkenés a kisebb keresletet jelzi, hiszen *a jelentős mennyiségű takarmányárpa és takarmánybúza kisebb takarmánykukorica szükségletet generálhat* a következő időszakban a takarmányalapanyag-piacon. Az étkezési búza hazai termelői ára a 27-30. héten – a betakarítás kezdete óta – 38500-39500 Ft/tonna között stabilizálódott (1. ábra). Az ár

2008. 29-30. hetében az előző évi alá csökkent, ami azt jelenti, hogy 2007. azonos időszakához viszonyítva 91-92%-os az árszint. A takarmánykukorica hazai termelői ára is egyre jobban közelíti az előző évi árszintet (2. ábra), 2008. 30. hetében kevesebb, mint 15%-kal haladta meg a 2007. 30. heti árat.

Az étkezési búza magyar termelői ára az utóbbi hetekben a többi közép-kelet- és nyugat-európai országhoz viszonyítva a legalacsonyabb (3. táblázat). Ennek oka, hogy hazánkban a 30. héten a búza 95%-át betakarították, míg a többi országban még javában zajlik, vagy éppen megkezdődött az aratás. A német, a lengyel és a szlovák búzaár is csökkenő tendenciát mutat.

Tőzsdei árak

A búza és a kukorica jegyzése a **chicagói tőzsdén** újra csökken (6. ábra). A **búza** folyamatos kínálatbővülése következtében a búza szeptemberi határidőre szóló tőzsdei ára 40-45 Ft között mozgott az elmúlt időszakban. *A kedvező időjárási feltételek az USA kukoricatermő övezetében, valamint a növényállomány jó kondíciójáról érkező hírek láthatóan befolyásolták a kukorica jegyzését a chicagói tőzsdén.* A június közepi történelmi csúcs után az év eleji szintre, 35 ezer Ft alá csökkent 2008. 30. hetében a **kukorica** tőzsdei ára.

Hasonló tendenciák érvényesültek a **hazai tőzsdén** is (7-8. ábra). Az **euro búza** esetében kisebb mértékű volt a változás, 40-44 ezer Ft között stabilizálódott a különböző határidőkre szóló jegyzés. A **kukorica** tőzsdei jegyzése egy hónap alatt (július) 47-48 ezer Ft-ról 33-36 ezer Ft-ra zuhant. *Ebben a csökkenésben jelentős szerepe van egyrészt az amerikai tőzsdei változásoknak, másrészt a kialakult hazai gabonapiaci helyzetnek, a növekvő takarmányalapanyag kínálatnak is.*

1. táblázat
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 30. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaro.	2008. 29. hét	2008. 30. hét	2008. 30. hét/ 2008. 29. hét (%)
Étkezési búza	tonna	24 095,68	20 888,78	4 522,23	42 037,84	49 506,69	117,77
	Ft/t	41 107,93	38 136,63	37 434,22	39 082,29	39 518,64	101,12
Takarmánybúza	tonna	3 260,52	6 135,92	-	9 804,28	9 396,44	95,84
	Ft/t	34 114,36	30 336,46	-	34 390,23	31 647,37	92,02
Takarmánykukorica	tonna		3886,67		4 860,15	4 095,06	84,26
	Ft/t		38855,44		44 531,59	38 949,59	87,47
Takarmányárpa	tonna	356,58	3 920,01		4 703,66	4 291,59	91,24
	Ft/t	32 476,26	32 145,79		32 309,44	32 158,29	99,53

*Szarmazási hely, ahol a gabonát megtermelték

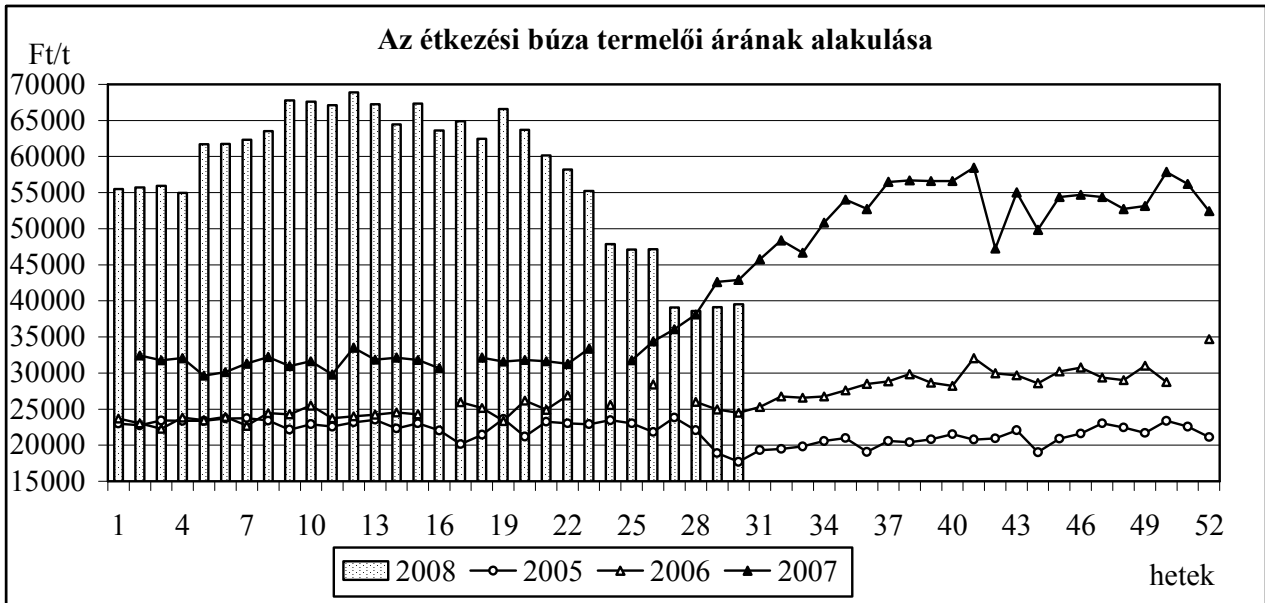
Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus.

Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

2. táblázat
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 30. HÉTEN

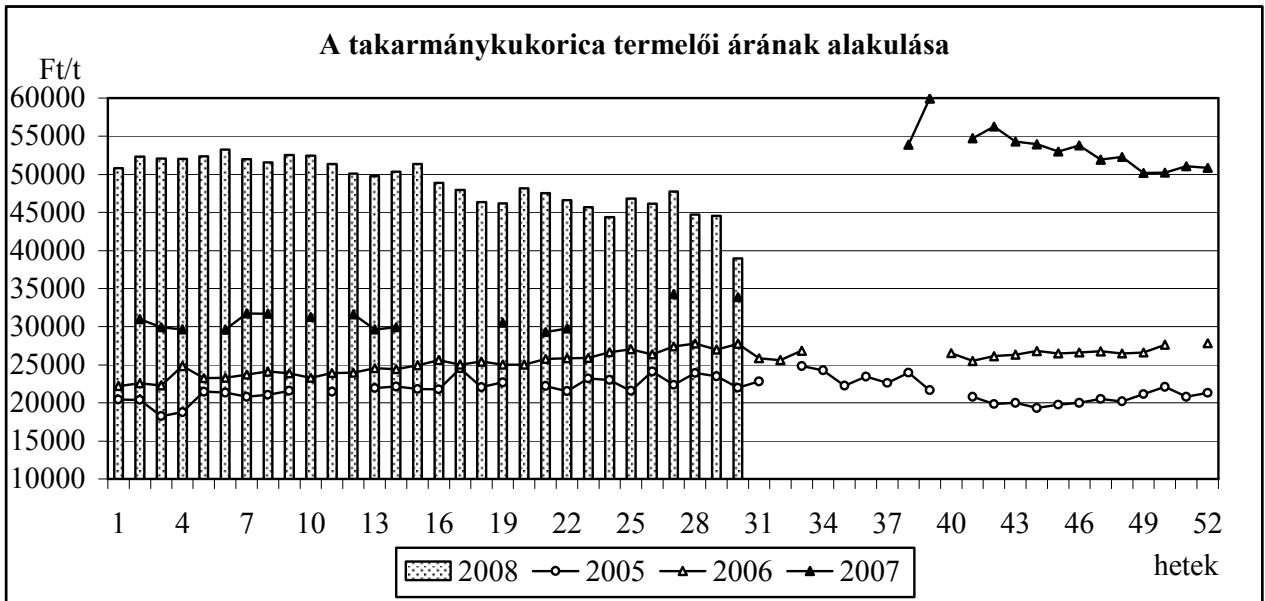
Megnevezés		Országos				
		2007. 30. hét	2008. 29. hét	2008. 30. hét	2008. 30. hét/ 2007. 30. hét (%)	2008. 30. hét/ 2008. 29. hét (%)
Étkezési búza	tonna	92 656,77	42 037,84	49 506,69	53,43	117,77
	Ft/t	42 876,64	39 082,29	39 518,64	92,17	101,12
Takarmánybúza	tonna	36 749,67	9 804,28	9 396,44	25,57	95,84
	Ft/t	39 453,58	34 390,23	31 647,37	80,21	92,02
Takarmánykukorica	tonna	24 938,16	4 860,15	4 095,06	16,42	84,26
	Ft/t	33 909,05	44 531,59	38 949,59	114,86	87,47
Takarmányárpa	tonna	4 297,30	4 703,66	4 291,59	99,87	91,24
	Ft/t	31 183,26	32 309,44	32 158,29	103,13	99,53

1. ábra

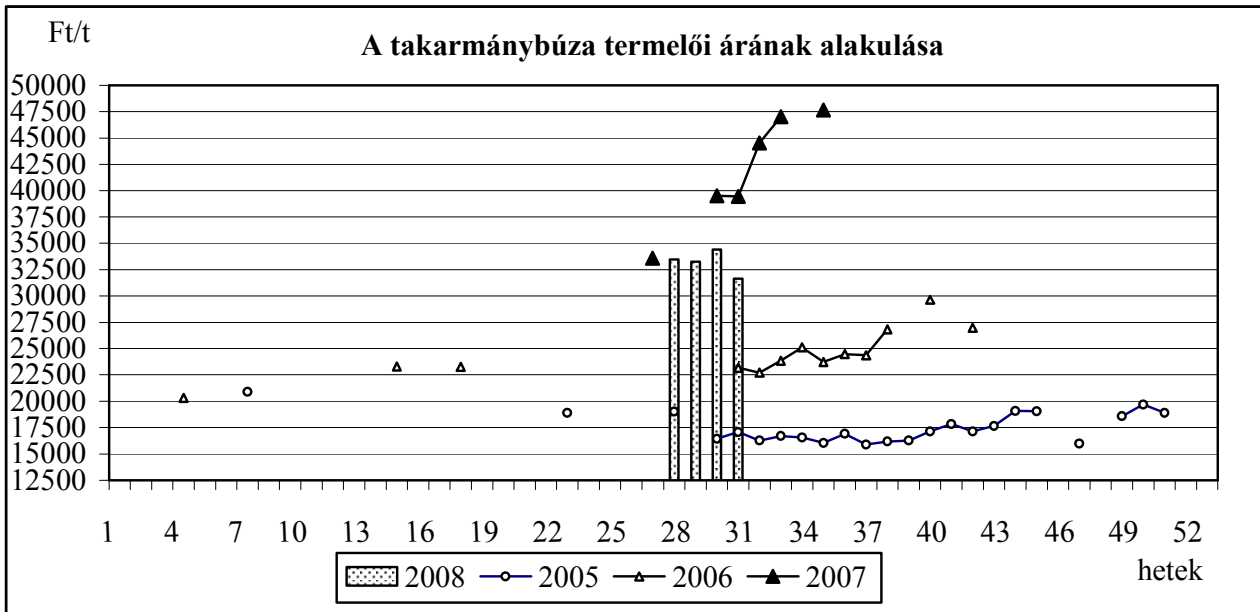
Forrás: PÁIR termelői ár, ÁFA és szállítási költség nélkül

2. ábra

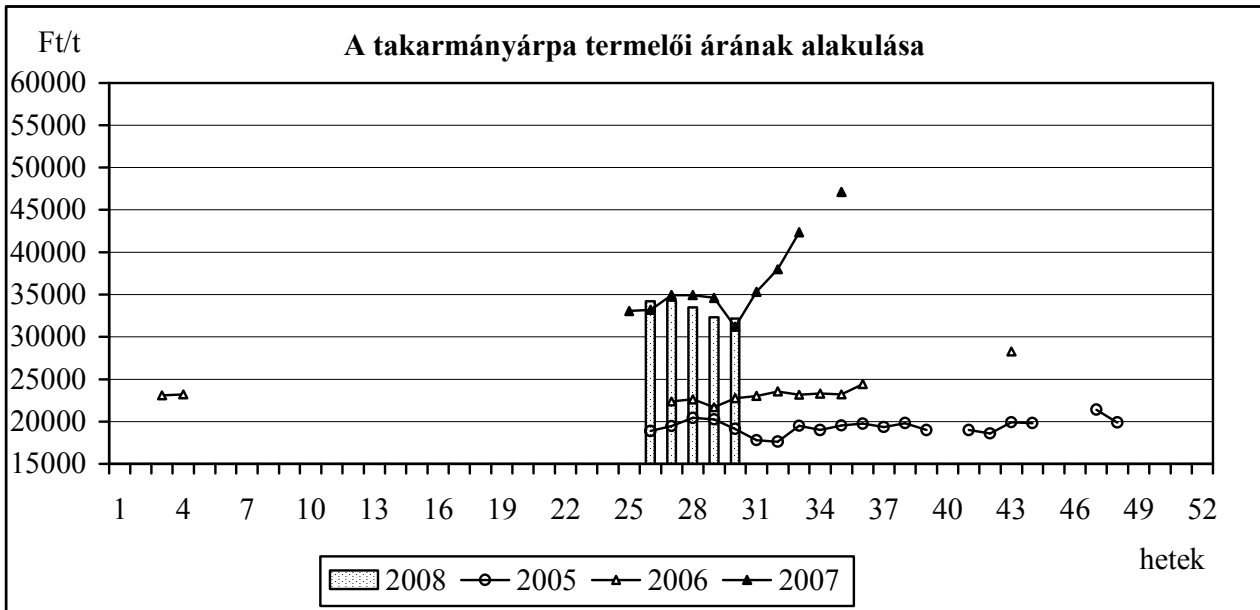
Forrás: PÁIR termelői ár, ÁFA és szállítási költség nélkül

3. ábra

Forrás: PÁIR termelői ár, ÁFA és szállítási költség nélkül

4. ábra

Forrás: PÁIR termelői ár, ÁFA és szállítási költség nélkül

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KÖZÉP-KELET- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország
Ft/tonna					
12	57 680	-	66 740	62 760	68 886
13	56 460	67 340	65 420	59 260	67 234
14	54 110	65 010	61 970	59 680	64 437
15	-	-	-	-	67 312
16	-	62 250	58 080	61 350	63 624
17	54 220	-	55 380	59 830	64 861
18	55 860	-	52 370	61 670	62 420
19	59 810	-	51 210	59 600	66 568
20	53 120	-	50 770	60 830	63 703
21	-	-	49 320	59 520	60 131
22	-	-	47 380	63 500	58 169
23	40 160	-	46 710	59 830	55 208
24	-	-	46 970	60 930	47 859
25	50 660	-	46 950	61 000	47 122
26	-	-	45 160	60 540	47 136
27	-	-	44 170	58 600	39 054
28	-	-	42 420	52 240	38 588
29	-	-	41 900	48 790	39 082
30	-	-	41 100	-	39 518

hetek	Oroszország	Lengyelország	Lettország	Bulgária	Litvánia
Ft/tonna					
12	65 470	68 550	-	65 790	68 820
13	67 680	68 590	65 820	66 020	67 300
14	-	69 650	66 410	66 390	68 450
15	-	-	-	-	-
16	-	69 790	63 440	64 530	63 860
17	-	69 520	63 700	63 730	62 990
18	-	68 250	-	64 390	63 950
19	-	66 460	59 740	63 050	63 670
20	-	66 290	56 850	61 450	55 370
21	-	63 700	-	54 100	-
22	-	61 610	48 520	-	49 840
23	-	59 600	50 900	47 050	-
24	-	59 830	-	45 590	47 880
25	-	59 310	-	44 110	60 150
26	-	56 840	-	-	52 250
27	-	56 610	-	-	-
28	-	56 620	-	-	47 690
29	-	55 430	47 180	-	51 840
30	-	-	-	-	-

Megjegyzés-az ár a következő standardra vonatkozik:

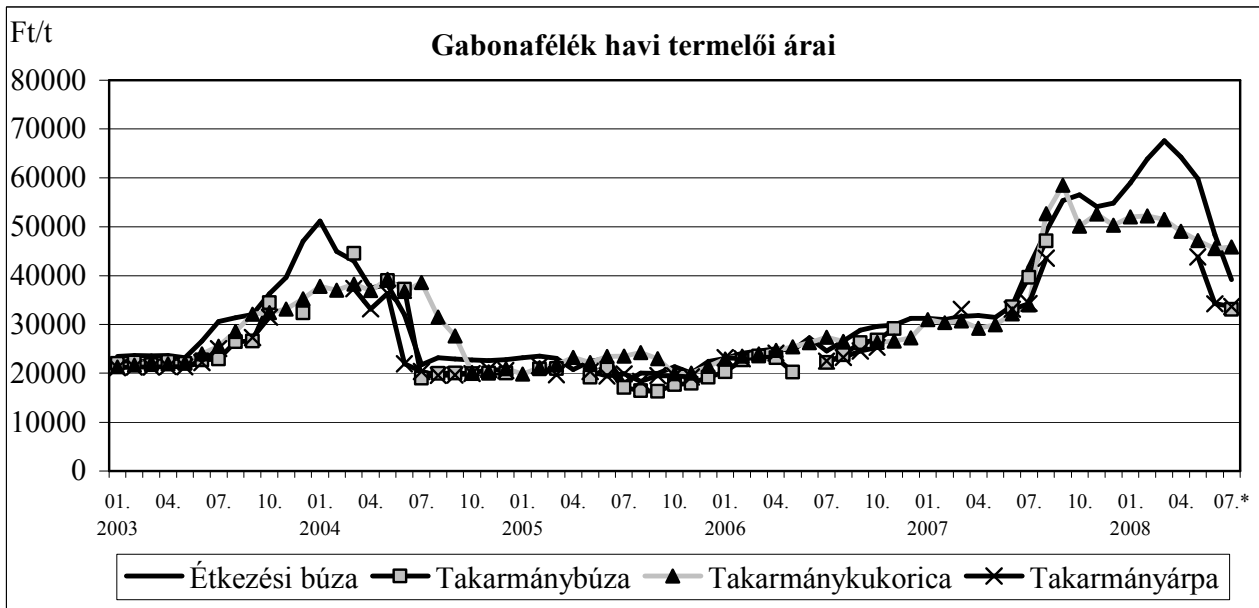
- hektoliter súly min. 73 kg
- nedvességtartalom max.. 14,5%
- idegen magtartalom max. 7%
- csírázott szemszázalék max. 4%
- Hageberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

- Bulgária -hektoliter súly min.76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom max.4%
- Csehország -hektoliter súly min 76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom 6%, csírázott szemszázalék 2,5%
- Észtország -hektoliter súly 72 kg, Hageberg-féle esésszám 180, csírázott szemszázalék 3%
- Lengyelország -hektoliter súly min.76 kg, idegen magtartalom max. 6%
- Magyarország -hektoliter súly 76 kg, csírázott szemszázalék max. 2%, Hageberg-féle esésszám 230
- Nagy-Britannia -hektoliter súly min.76 kg, Hageberg-féle esésszám 250
- Szlovákia -hektoliter súly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%
- Ukránia - 12%-os fehérjetartalom, idegen magtartalom max. 8%
- Oroszország -nedvességtartalom max. 15%

Forrás: AGRIMIS-Portal für Agrarmarkt-Informationssysteme, 2008. 30. hét

5. ábra

Forrás: PÁIR

* 2008. július 25-ig.

6. ábra

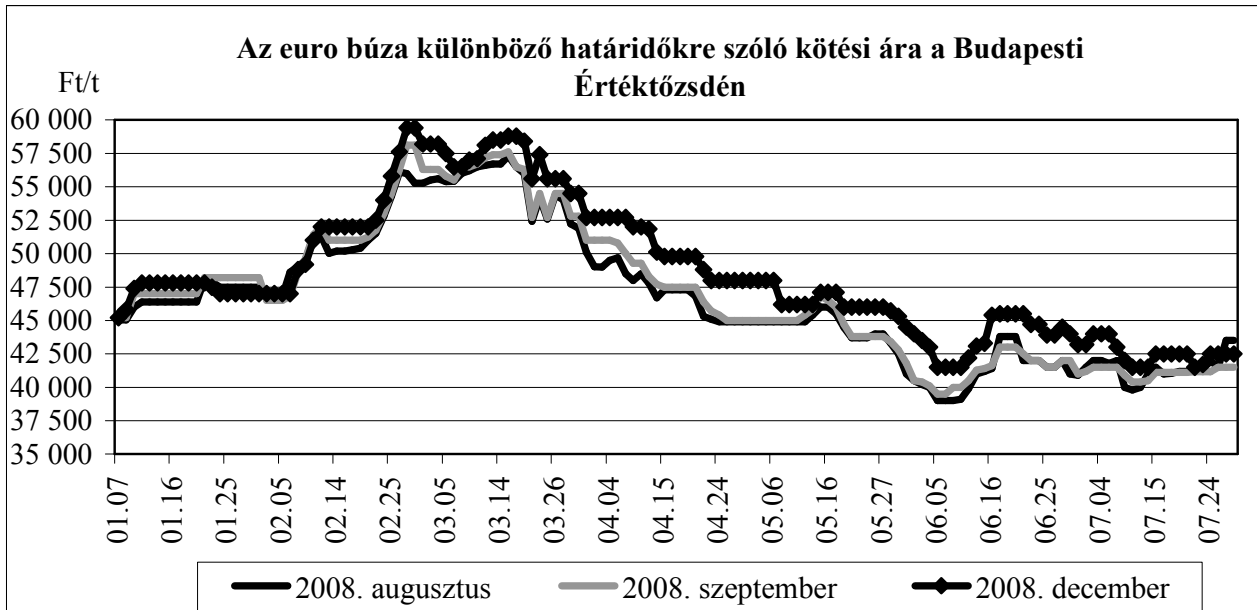

US 2 YC-USA 2. Yellow Corn

US No. 2 SRW-USA 2. Soft Red Winter

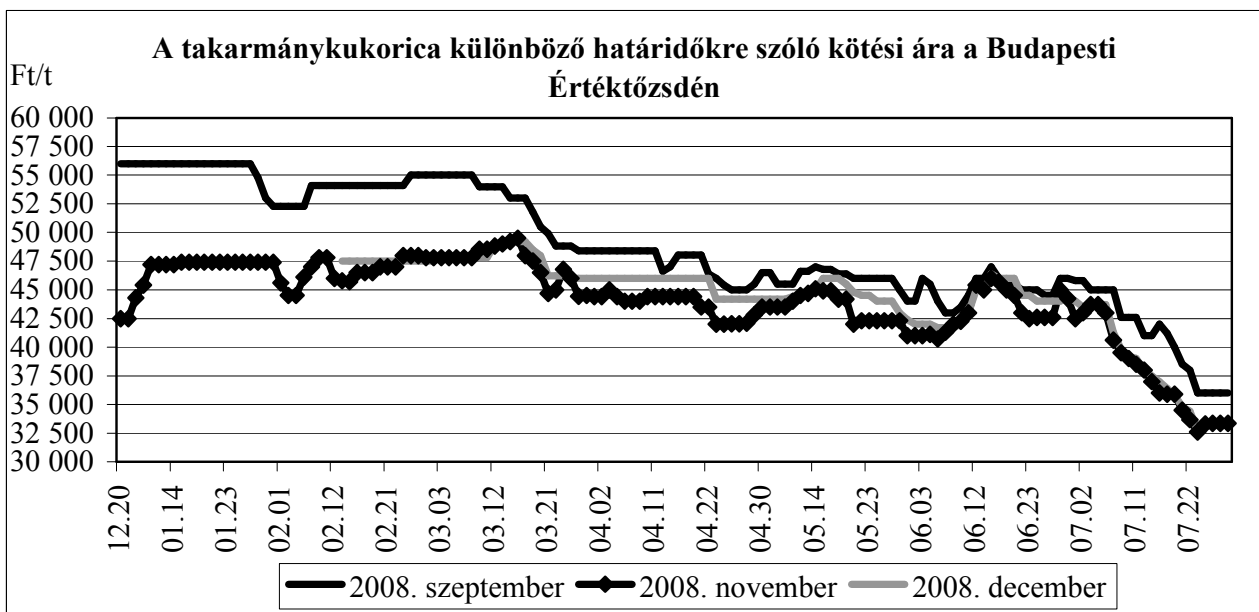
Forrás: CBOT/CME-Chicago Board of Trade

7. ábra

Forrás: BÉT

8. ábra

Forrás: BÉT

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRA A 30. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Országos				
		2007. 30. hét	2008. 29. hét	2008. 30. hét	2008.30. hét/ 2007. 30. hét (%)	2008. 30. hét/ 2008. 29. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	1296,76	1364,00	1297,41	100,05	95,12
	Ft/kg	55,86	79,33	80,04	143,28	100,89
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	2607,25	2075,13	2087,30	80,06	100,59
	Ft/kg	57,74	80,08	78,31	135,64	97,79
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	1938,10	1140,49	1120,05	57,79	98,21
	Ft/kg	63,15	89,44	88,15	139,59	98,56
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	93,20	95,30	95,01	101,94	99,70
	Ft/kg	59,56	86,80	85,26	143,13	98,22
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	65,83	33,69	29,85	45,34	88,60
	Ft/kg	67,51	90,18	90,40	133,90	100,24
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	103,64	139,14	121,81	117,54	87,54
	Ft/kg	73,10	101,49	98,91	135,30	97,45
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	699,74	773,62	684,49	97,82	88,48
	Ft/kg	52,61	76,67	76,75	145,87	100,10
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	1776,05	1266,20	1303,15	73,37	102,92
	Ft/kg	57,57	79,57	78,29	135,99	98,39
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	133,88	332,26	282,37	210,92	84,98
	Ft/kg	58,14	83,53	81,96	140,96	98,12
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	56,65	28,30	86,50	152,69	305,65
	Ft/kg	60,94	86,99	85,53	140,36	98,33
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	79,41	81,44	75,40	94,95	92,58
	Ft/kg	73,07	99,67	94,44	129,23	94,75

Forrás: PÁIR

5. táblázat

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRA 2008-BAN

Termék	2007. július	2008. június	2008. július*
Finomliszt BI 55 1 kg	103	167	158
Fehér kenyér 1 kg	190	226	233
Félbarna kenyér 1 kg	162	214	222
Étkezési búzadara AD /kg	126	189	184

Forrás: PÁIR

* 2008. július 30-ig.

KÜLPiaci Információk

HATÁRIDŐS PIACOK (2008. július 25.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs		CBOT, Chicago *(ősz, lág, búza)		Kansas **(ősz, kemény búza)		Minneapolis *** (tavaszi, kemény búza)		LIFFE****	
Szállítási határidő	EUR/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Szállítási határidő	GBP/tonna
2008. augusztus	190,00	2008. szeptember	297,96	2008. szeptember	305,77	2008. szeptember	319,55	2008. november	132,00
2008. november	189,50	2008. december	306,60	2008. december	315,23	2008. december	324,05	2009. január	135,25
2009. január	190,75	2009. március	314,13	2009. március	323,31	2009. március	330,66	2009. március	138,50
2009. március	192,00	2009. május	319,00	2009. május	327,17	2009. május	332,86	2009. május	141,00
2009. május	193,50	2009. július	324,14	2009. július	328,82	2009. július	328,46	2009. július	143,50
2009. augusztus	185,50	2009. szeptember	328,00	2009. szeptember	331,03	2009. szeptember	327,72	2009. november	140,00

*SRW-Soft Red Winter

**HRW-Hard Red Winter

***DNS-Dark Northern Spring

****ékezési és takarmánybúza

CBOT/CME-Chicago Board of Trade

KCBOT-Kansas City Board of Trade

MGE-Minneapolis Grain Exchange

Kukorica

7. táblázat

MATIF, Párizs		CBOT, Chicago	
Szállítási határidő	EUR/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna
2008. augusztus	198,00	2008. szeptember	227,26
2008. november	190,50	2008. december	234,84
2009. január	191,00	2009. március	242,52
2009. március	194,25	2009. május	247,24
2009. június	191,50	2009. július	251,18
2009. augusztus	192,25	2009. szeptember	248,82

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

Repece

8. táblázat

MATIF, Párizs	
Szállítási határidő	EUR/tonna
2008. augusztus	411,50
2008. november	413,75
2009. február	419,50
2009. május	423,50
2009. augusztus	402,50
2009. november	407,50

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2007. 30. hét		2008. 30. hét		
Franciaország					
Rouen	200	50 200	181	42 217	július
La Pallice	211	52 961	183	42 682	július
* Creil	-	-	-	-	-
Németország					
Hamburg	217	54 467	198	46 065	július
Würzburg	-	-	-	-	-
Köln	-	-	190	44 204	július
Drezda	185	46 435	188	43 622	július
Dánia					
Koppenhága	204	51 227	-	-	július
Olaszország					
Milánó	-	-	-	-	-
Bologna	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	203	50 953	-	-	július
Spanyolország					
**Barcelona	216	54 216	200	46 530	július
Ausztria					
Bécs	194	48 569	183	42 459	július
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	-	-	189	44 078	július
Bordeaux/Bayonne	200	50 200	185	43 147	július
La Pallice	200	50 200	182	42 449	július
Németország					
Hamburg	196	49 196	-	-	július
Olaszország					
Bologna	-	-	-	-	-
Spanyolország					
**Barcelona	205	51 455	210	48 857	július

*FOB - Free on Board-bérmertesen a hajó fedélzetére rakva

** - import búzaár

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

TAKARMÁNYBÚZA ÉS TAKARMÁNYÁRPA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Takarmányárpa	2008. 30. hét		
Anglia			
Kelet-Anglia	152	35 246	augusztus
Franciaország			
Rouen	154	35 935	július
La Pallice	153	35 702	július
* Creil	158	36 731	szeptember
Németország			
Hamburg	168	39 085	július
Hannover	163	37 922	július
München	-	-	-
Drezda	158	36 642	július
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Olaszország			
Bologna	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	-	-	-
Spanyolország			
Barcelona	190	44 204	július
Ausztria			
Bécs	156	36 177	július
Finnország			
Raisio	-	-	-
Takarmánybúza			
Franciaország			
*Creil	169	39 406	szeptember
Németország			
Hamburg	198	46 065	július
Hollandia			
*Rotterdam	190	44 204	július
Belgium			
Brüsszel	-	-	-

*FOB - Free on Board-bérméntesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	2008.07.18.		2008.07.25.		Szállítási hónap	Kikötő
	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t		
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	397,86	57 466,90	393,49	57 839,10	augusztus	*FOB St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	414,00	59 798,16	414,00	60 853,86	április	*FOB Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%						*FOB Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	324,80	46 914,11	335,20	49 271,05	augusztus	*FOB US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	404,00	58 353,76	404,00	59 383,96	április	*FOB Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Franciaó. alapminőség	323,80	46 769,67	309,60	45 508,10	július	*FOB Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW			250,20	36 776,90	augusztus	*FOB US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágú búza	270,00	38 998,80	265,00	38 952,35	július	*FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	608,80	87 935,07	609,60	89 605,10	július	*FOB St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	608,80	87 935,07	608,60	89 458,11	július	*FOB St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	253,70	36 644,43	241,00	35 424,59	augusztus	*FOB US Gulf
Argentína	238,70	34 477,83	231,50	34 028,19	július	*FOB Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU, Franciaó., takarmány	281,20	40 616,53	265,50	39 025,85	július	*FOB Rouen
Oroszország, takarmány			240,00	35 277,60	július	*FOB Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW						*FOB PNW

(1) CWRS-Canada Western Red Spring-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(2) Ausztrália APH- Australian Prime Hard-14 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(3) US No. 2 DNS- USA Dark Northern Spring- 14%-os fehérjetartalom-keménybúza

(4) US No. 2 HRW-USA Hard Red Winter-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(5) ASW- Australian Standard White-standardbúza

(6) EU, Franciaó. alapminőség - a világgpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW- USA Soft Red Winter-10,3 %-os fehérjetartalom-lágúbúza

(8) Ukrajna lágú búza- 12%-os fehérjetartalom-lágúbúza

(9) Kanada CWAD 1-Canada Western Amber Durum 1-kemény

(10) Kanada CWAD 2-Canada Western Amber Durum 2-kemény

(11) US YC 3- USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU, Franciaó., takarmányárpa-a világgpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW- USA Pacific Northwest

*FOB-Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

OLAJOSMAG PIACI JELENTÉS

- *Jelentősen estek az olajos mag- és növényolajárak az ásványolaj árának esése és a világkonjunktúra lassulása miatt.*
- *Rekordtermés született repceből, 47 helyett várhatóan 54 millió tonna repcemagot takarítanak be a világon.*
- *Napraforgómagból is rekordtermés várható Magyarországon, akár 1,4 millió tonna mag is betakarításra kerülhet.*

Világpiaci helyzet

Az elmúlt hetekben tovább folytatódott az olajos magvak áresése a nemzetközi piacokon. Jelentősen esett a szójabab és termékei ára is (1-3. ábra), aminek okai között a világpiaci konjunktúra romlása, az ásványolaj árának jelentős csökkenése, valamint az USA-beli szójaültetvények várakozásoknál jobb fejlődése áll. Ennek ellenére az árak még jelentősen ingadozhatnak augusztusban, mivel a szója termésmennyisége szempontjából kritikus időszak következik, ami alapvetően befolyásolhatja a terméseredményeket az USA-ban.

Európai kitekintés

Európában a legtöbb helyen befejeződött a repcemag betakarítása. Mivel a vártnál nem csak Közép- és Kelet-Európában, de Nyugat-Európában is jobb lett a termés (különösen Délnyugat-Angliában és Franciaország középső részén), jelentősen, néhány nap alatt több, mint 8%-kal esett a repcemag ára a párizsi tőzsdén (4. ábra). Kiváló termést takarítanak be Ukrajnában is, becslések szerint akár a 3 millió tonnát is elérheti a termés, ami várhatóan már a közeljövőben megjelenik a nyugat-európai piacokon, jelentős versenyt okozva az uniós repcetermelőknek. A növényolajok ára is jelentősen esett a kiváló terméseredmények és jó terméskilátások hatására (5. ábra). A csökkenés

leginkább a napraforgóolaj árát érintette. Ez a kiváló fekete-tengeri terméskilátásoknak köszönhető, ennek következtében tavalyi 9 millió tonna után 11,5 millió tonnára is felfuthat a világ napraforgóolaj-termelése.

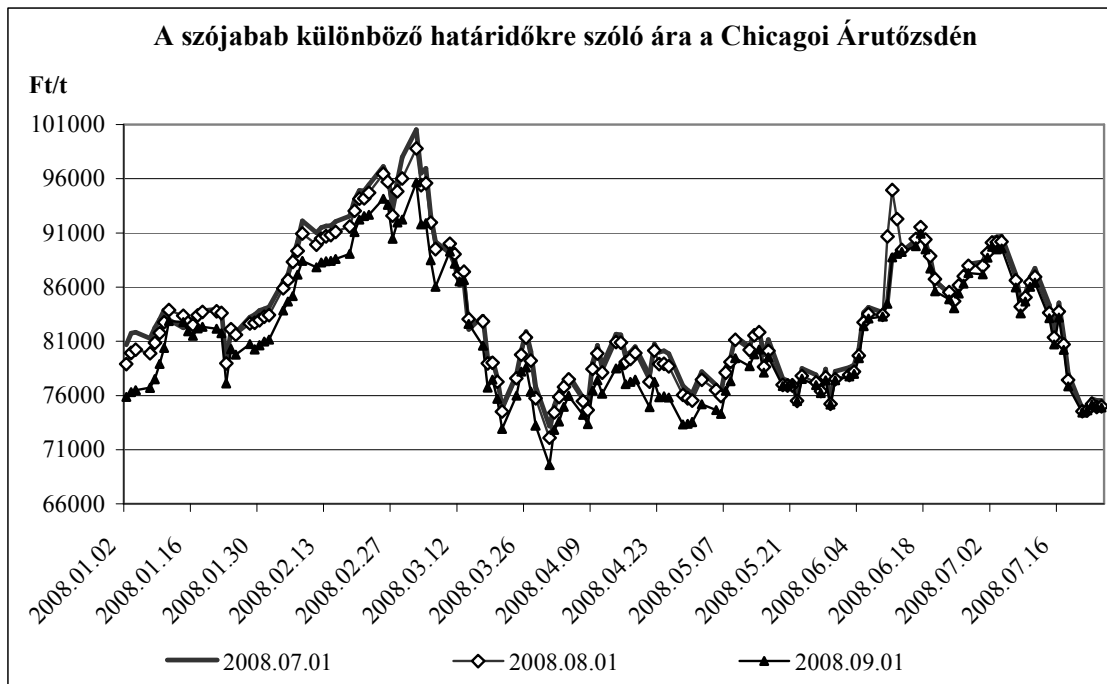
Hazai körkép

A hazai piacon már befejeződött a repcemag betakarítása, a termény már a tárolókban van. Várhatóan igen jó lesz a napraforgómag termése is, 2,5 t/ha termésátlag és 1,4 millió tonnás termés várható. Ezzel idén nem csak a repce, de a napraforgó is rekordot dönt a termésmennyiségét illetően.

A nagy olajosmag-áresés begyűrűzött a hazai tőzsdére is, esett mind a napraforgó, mind a repce ára (6. ábra). Bár a tőzsén 90 ezer forintos árszinten kereskedtek repcemaggal, a prompt piacon azonban 100 ezer forintos árszint felett vásárolták a terményt a felvásárlók (1. táblázat). Az árszint jelzi a repcemag iránti élénk hazai feldolgozói keresletet, ami a biodízelgyártó kapacitások magyarországi kiépülésének köszönhető.

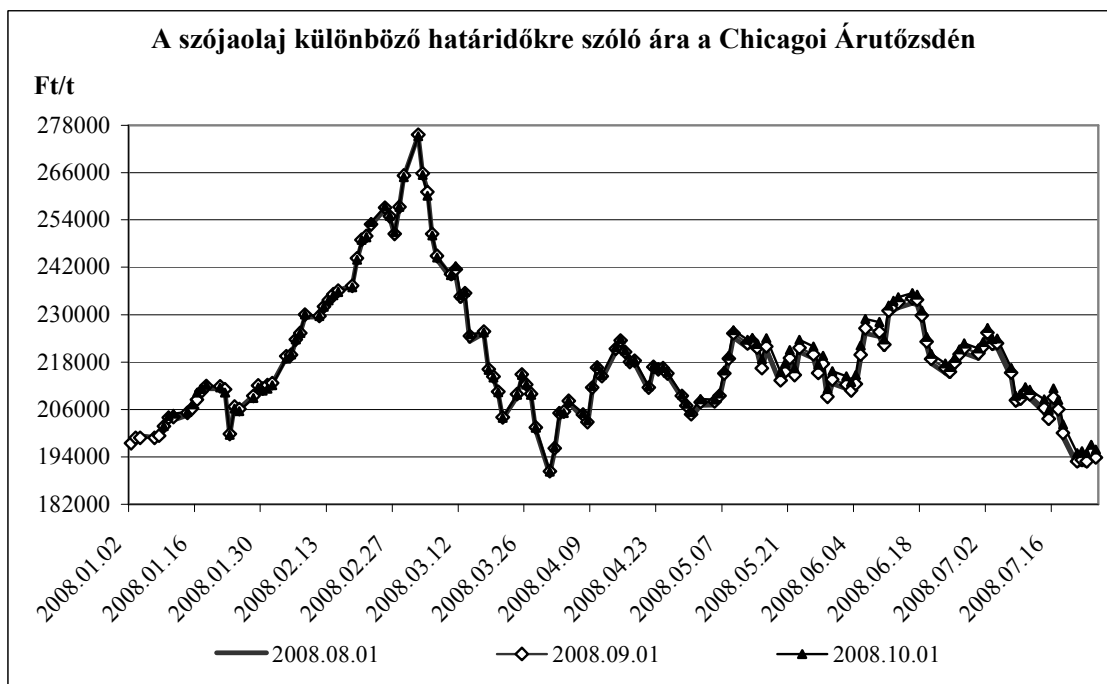
A repcével azonos árszinten mozgó napraforgó ára is jelentősen esett, a hazai tőzsdén (a prompt piacon nincs napraforgómag-kereskedés, mivel az ótermésű áru gyakorlatilag elfogyott), annak ellenére, hogy a nyugat-európai piacokon még mindig drágább ez a termény, mint a repcemag (3. táblázat). Ennek oka, hogy idén a repce felhasználásában jelentős változások következtek be, a napraforgó értékesítési irányok viszont nem változtak. Míg a korábbi években a napraforgótermés nagyobb részét dolgozták fel itthon, mint a repcét, addig idén az új hazai repcemagfeldolgozók piacra lépésével megfordult a viszony, így a nyugat-európai árakhoz viszonyítva a repcemag árát nem csökkentik olyan mértékben az exportpiacokra való kiszállítás költsége, mint a napraforgóét.

1. ábra

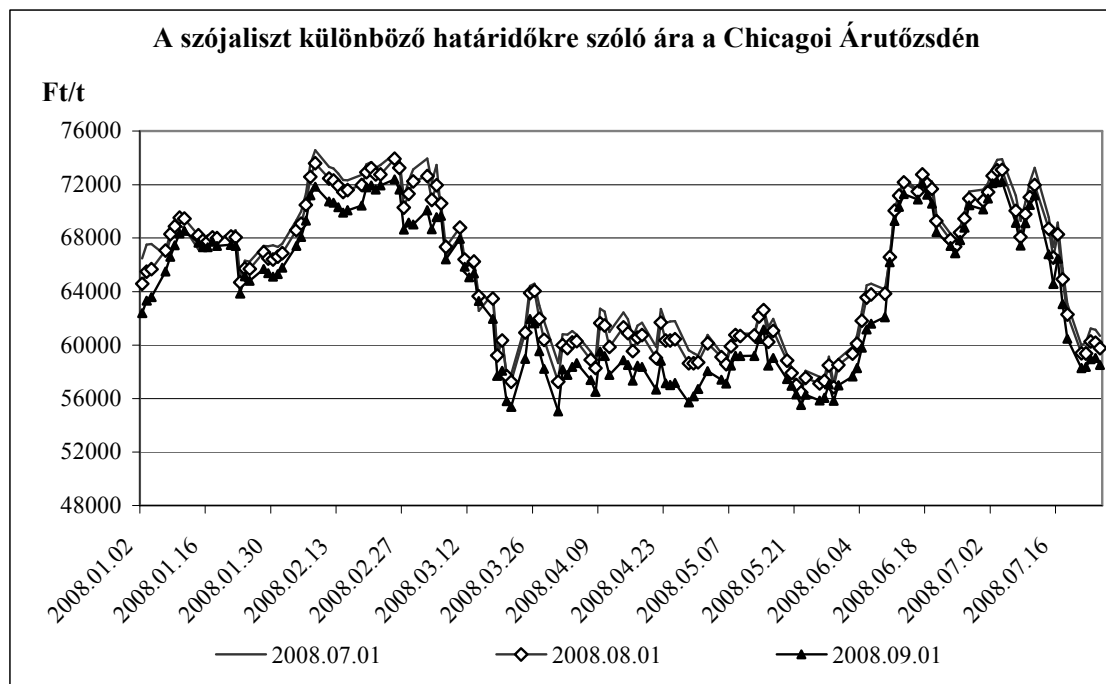
Forrás: CBOT/CME határidős gabonapiac - napi statisztika

2. ábra

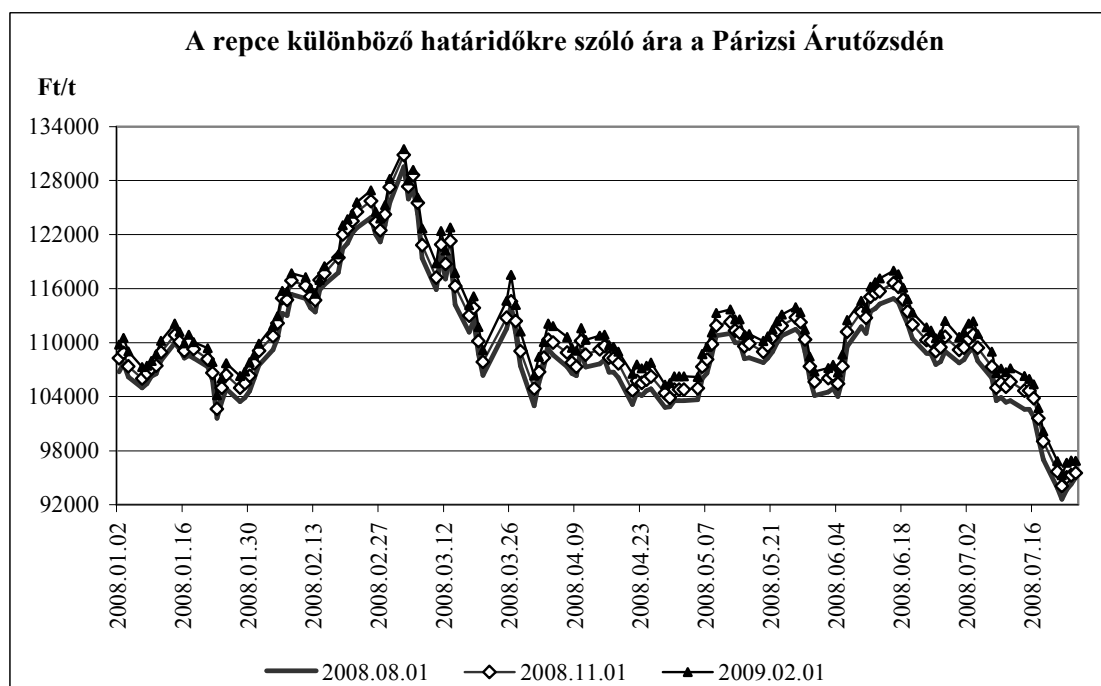
Forrás: CBOT/CME határidős gabonapiac - napi statisztika

3. ábra

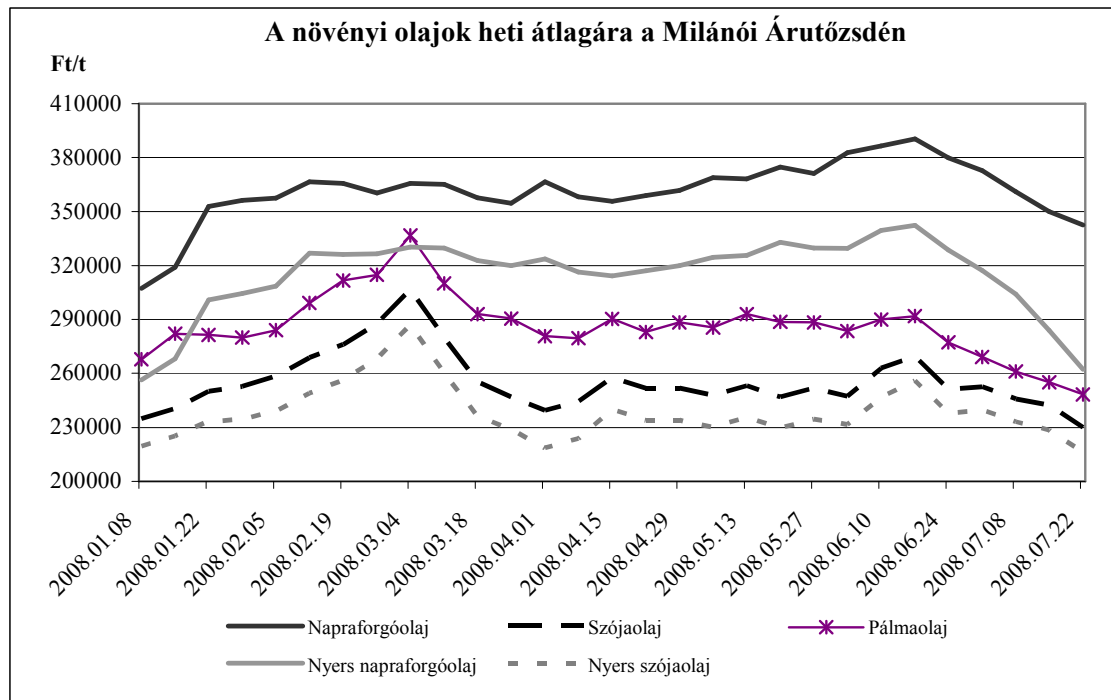
Forrás: CBOT/CME határidős gabonapiac - napi statisztika

4. ábra

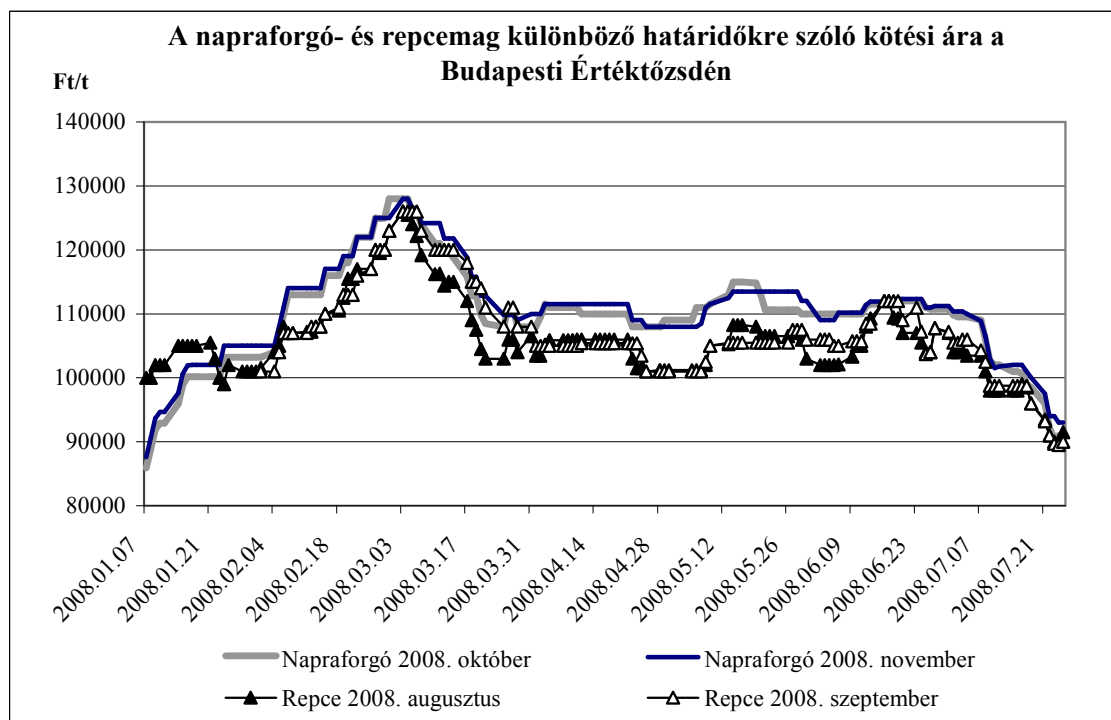
Forrás: MATIF határidős gabonapiac - napi statisztika

5. ábra

Forrás: Borsa di Milano - heti statisztika

6. ábra

Forrás: BÉT határidős gabonapiac - napi statisztika

1. táblázat
**A FONTOSABB HAZAI OLAJOSMAGVAK TERMELŐI, A BELŐLŰK KÉSZÜLT TERMÉKEK
FELDOLGOZÓI ÉRTÉKESÍTÉSI ÁTLAGÁRA**

Megnevezés		2007. július	2008. június	2008. július	2008. július / 2007. július	2008. július / 2008. június
Ipari Napraforgómag	tonna	4 496	2 411	56	1,2	2,3
	Ft/t	67 445	111 968	90 352	134,0	80,7
Repce­mag	tonna	179 216	6 323	185 723	103,6	2 937,3
	Ft/t	61 894	106 319	104 602	169,0	98,4
Nyers napraforgóolaj	tonna	743	718	238	32,0	33,1
	Ft/t	144 942	301 668	286 667	197,8	95,0
Napraforgódara	tonna	23 103	11 547	10 450	45,2	90,5
	Ft/t	22 962	49 840	48 254	210,1	96,8
Nyers repceolaj	tonna	-	5 140	482	-	9,4
	Ft/t	-	235 702	228 708	-	97,0
Repcedara	tonna	-	12 321	4 829	-	39,2
	Ft/t	-	41 588	37 734	-	90,7

Forrás: AKI

* Előzetes adat

2. táblázat
A NYERS NÖVÉNYOLAJOK ÁRA*

M. e.: Ft/t

Ország		Hollandia	Német- ország	Olasz- ország	Egyesült Államok	Magyar- ország
Termék	Időpont	Ártípus				
		Prompt nagyker. ár	Prompt nagyker. ár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgó- olaj	2008.06.27	280 945	-	328 630	-	-
	2008.07.11	259 395	-	304 059	-	-
	2008.07.25	232 024	-	262 147	-	-
Repceolaj	2008.06.27	243 780	250 950	-	-	-
	2008.07.11	231 190	232 346	-	-	-
	2008.07.25	212 400	211 939	-	-	-
Szójaolaj	2008.06.27	234 220	230 635	237 974	219 320	-
	2008.07.11	235 120	230 034	233 131	211 650	-
	2008.07.25	212 400	207 206	216 257	194 883	-

Forrás: AKI, ZMP, BM, CBOT, DARSS

* Fontosabb exportőr és importőr államok

EURÓPAI OLAJNÖVÉNY- ÉS DARAÁRAK

3. táblázat

M. e.: Ft/t

<i>Ország</i>		<i>Hollandia</i>	<i>Franciaország</i>	<i>Németország</i>	<i>Ausztria</i>	<i>Magyarország</i>
Termék	Időpont	<i>Ártípus</i>				
		Prompt ár az olajmalom kapujában	Prompt ár az olajmalom kapujában	Heti termelői és értékesítési ár *	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
<i>Napraforgómag</i>	2008.06.27	119 500	141 010	-	106 812	-
	2008.07.11	115 595	109 815	-	-	-
	2008.07.25	113 126	100 729	-	-	-
<i>Napraforgódara</i>	2008.06.27	50 047	45 231	-	48 659	48 600
	2008.07.11	0	43 233	-	47 304	49 862
	2008.07.25	44 373	42 480	-	47 632	48 514
<i>Repcemag</i>	2008.06.27	118 664	108 506	103 897	102 065	-
	2008.07.11	104 036	101 978	100 376	98 069	101 136
	2008.07.25	94 888	89 970	91 969	87 131	106 966
<i>Repcedara</i>	2008.06.27	44 693	53 010	49 134	48 659	48 113
	2008.07.11	44 620	48 319	44 073	47 304	-
	2008.07.25	42 249	47 051	40 661	47 632	-

Forrás: AKI, ZMP, BLPW, DARSS

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő.

Az EU bioetanol-termelése és -fogyasztása 2007-ben

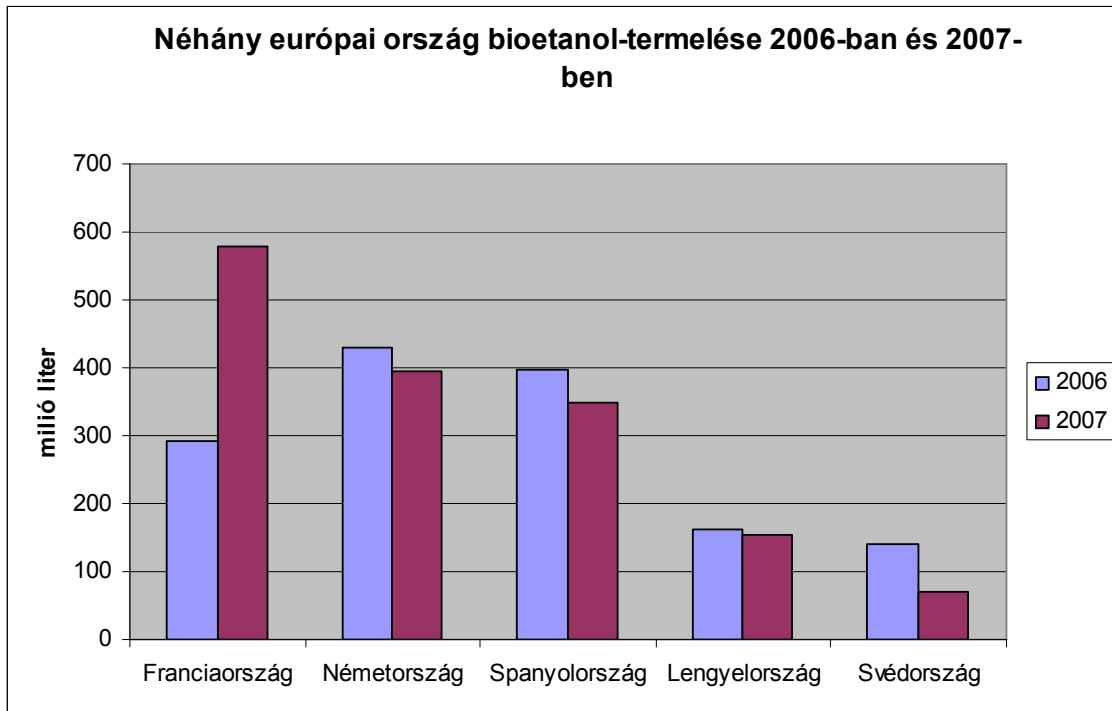
Az Európai Unióban a járműforgalom üzemanyagigényének 2,6%-át a bio-hajtóanyagok fedezték 2007-ben, ami kőolajegyenértékben kifejezve 7,7 millió tonna üzemanyagot jelent. Ez a mennyiség körülbelül fele a 2010-re célul kitűzött 5,75%-os bekeverési arány eléréséhez szükséges mennyiségnek.

Az Európai Unió teljes bioetanol termelése a 2006-os 1593 millió literről 2007-re 1770 millió literre nőtt, ami 10%-os termelésbővülést jelent.

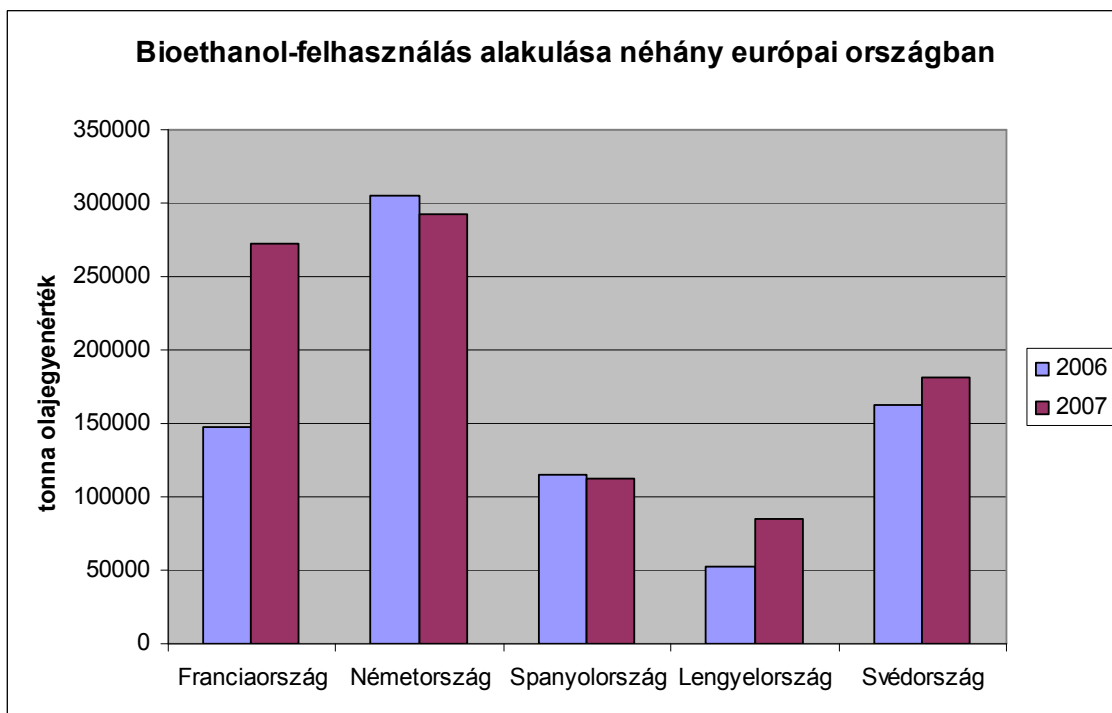
Az EU-27 országokban az etanolt elsősorban takarmánybúzából, kisebb mértékben árpából, rozsból, valamint kukoricából állítják elő. A kukorica a közép-európai országok - Magyarország, Lengyelország, Románia - számára fontos alapanyag. A cukorrépa alapozott termelés Lengyelországban, Csehországban, Nagy-Britanniában és Görögországban terjedt el. Kis mennyiségben borból is állítanak elő etanolt az EU tagállamok.

Az Európai Bioetanol-hajtóanyag Előállítók Szövetségének (EBIO=European Bioetanol Fuel Association) közlése szerint 2007-ben 3557 millió liter volt az ágazat kapacitása, amely 16 tagállamban 38 üzemet jelent. A gabonafélék 2007-es magas ára nem kedvezett a bioetanol előállítóknak, ezért a folyamatosan bővülő kapacitások csak 45%-ban kerültek kihasználásra. Sok üzem építésének befejezése késik, vagy az elkészült gyárat egyáltalán nem helyezték üzembe. Az elmúlt év így inkább a cukorrépa alapozott termelésnek kedvezett.

Az ásványi olaj ára drámai emelkedésnek indult 2008 tavaszán, ez arra ösztönzi a befektetőket, hogy folytassák az etanol termelést. A magas olajár és a reményt keltő gabona-termésre vonatkozó előrejelzések hatására sok korábban leállt üzem újraindította az etanoltermelését 2008-ban. A kapacitásbővítés is tovább folytatódik az EU-ban.

Forrás: Ebio (European Bioethanol Fuel Association)

Forrás: EU Biofuels Barometer, 2008. június

Franciaország belső termelése és fogyasztása is nőtt, míg Németországban a felhasználás csökkenése figyelhető meg. Megjegyzendő, hogy Németország Európa vezető

biodízel termelője és felhasználója. Spanyolország, Lengyelország, Svédország termelése csökkent, a fogyasztásuk viszont változatlan maradt, vagy nőtt.

A felhasznált bioetanol mennyisége a 2006-os 871 673 tonnáról 2007-ben 1 166 243 tonnára módosult. Az elmúlt négy évben folyamatosan megfigyelhető volt az Európai Unióban a biohajtóanyag felhasználásának növekedése, ennek üteme ugyan 2007-ben lelassult, de még így is (figyelembe véve, hogy a termelési ütem csak 10%-kal emelkedett), jelentősen, mintegy 25%-kal nőtt. Az etanol-felhasználás növekedése Európában több tényezőnek tudható be. Sok termelővel hosszúlejáratú szerződést kötöttek, alapanyagként nemcsak gabonát, hanem a kedvezőbb áru cukorrépat is felhasználtak, de a fogyasztás növekedésének legfontosabb forrása az import növekedése volt.

Szakértők véleménye szerint az EU-27 termelése várhatóan továbbra sem képes fedezni a belső fogyasztást: 2006-ban 250 ezer tonna, 2007-ben pedig 785 ezer tonna etanolt importált. A legnagyobb importőrök Nagy-Britannia, Svédország és a Benelux államok voltak. Hollandia és Belgium várhatóan a kikötőkbe érkező olcsó bioetannal kívánja biztosítani az előírt bekeverési arányhoz szükséges hajtóanyag mennyiségét.

A rotterdami kikötőbe 2007-ben Brazíliából, Argentínából, Costa Ricából, Peruból, Guatemalából és az USA-ból érkeztek nagyobb etanol-szállítmányok. Jelenleg az Európai Unióba az EBA (Everything But Arms) és a Cotonou Egyezmény által meghatározott országok vámmentesen szállíthatnak etanolt.

A világ két legnagyobb bioetanol termelő és exportáló országa USA és Brazília. Az USA etanol-termelése kukoricára alapozott. Az USDA jelentése szerint idén kisebb területen vetettek az országban kukoricát, és a legfontosabb termőközeteket árvíz is sújtotta (Indiana, Illinois, Iowa, Missouri). Így kérdéses, hogy az USA 2008-ban milyen nagyságrendben fog etanolt exportálni. A cukornádra alapozott és az USA-belinél olcsóbb brazil termeléssel viszont nem volt ilyen probléma. Nem csoda, hogy az EU Brazíliából érkező importja már az elmúlt években is ugrásszerűen megemelkedett. Brazília elsősorban Svédországba, Nagy-Britanniába és Hollandiába szállított, de kisebb szállítások Dániába és Németországba is történtek. Brazília és Hollandia 2008 áprilisában egyezményt írt alá arról, hogy a brazil etanol legfontosabb kikötő bázisa Rotterdam lesz. Innen az etanol egy részét változatlan formában, míg a többit bekeverés utáni állapotban fogják eljuttatni a tagállamokba. A legtöbb tagállamban csak a nem denaturált alkoholt lehet üzemanyagba keverni, a denaturált alkohol bekeverését csak Nagy-Britanniában és Hollandiában engedélyezik. A nem denaturált etanol ára a 26. héten Sao Paulóban szál-

lítási költség és adó nélkül 0,5492 USA dollár/liter volt. A nem denaturált termék vámja 192 euró/1000 liter, a denaturálté 102 euró/1000 liter.

Az EU-27-be érkező brazil etanolimport alakulása

(100kg)

	2006	2007	2008
Január	162871	583992	1024422
Február	129060	187255	901563
Március	394568	300921	339344
Április	102000	181076	
Május	137277	313303	
Június	10092	150272	
Július	279935	239478	
Augusztus	98145	228669	
Szeptember	224637	390213	
Október	212649	1036888	
November	450563	713703	
December	376127	702388	

Forrás: Eurostat - Comext adatbázis

Megjegyzés: KN 2207-es termékcsoport

Az EU-27-ben a *termelés* növekedése Németországban, Spanyolországban, Franciaországban, Nagy-Britanniában és Lengyelországban várható 2008 és 2010 között. Nagy-Britanniában és Lengyelországban a cukorrépara alapozzák a termelés növelését.

A szakértők véleménye szerint ugyanakkor a *fogyasztás* a legjelentősebben Franciaországban, a Benelux államokban, Svédországban és Lengyelországban nő. Franciaország és Lengyelország ezt elsősorban a belföldi termelésre alapozza, míg Svédország és a Benelux államok várhatóan az *importot* növeli.

Bibliográfia:

Biofuels barometer 2008. június no. 185

Bobby Richey – Huete Steve: EU-27 Bio-fuels annual USDA 2008. május 30.

A **Gabona és Ipari növények** kiadvány kéthetente jelenik meg.
A Piac-információs Szolgálat adatszolgáltatói valamint a rendszerhez még csatlakozni kívánó szervezetek számára a hozzájutás térítésmentes.

A Gabona és Ipari növények kiadványon kívül kínáljuk még az

Élőállat és hús
Tej és tejtermék
Baromfi
Zöldség-gyümölcs és Bor
kiadványokat is

A Tej és Tejtermékek kiadvány havonta jelenik meg, a többi kéthetente.

A kiadványokkal kapcsolatban részletesebb felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt, tel. 1-476-3064

Kiadványaink a hazai piaci információkon kívül tájékoztatnak a szomszédos országok és az EU piaci árairól is. A hazai és külpiazi ártendenciák összehasonlítása, valamint a világpiaci folyamatok figyelése alapján a kiadványok megkönnyíthetik a hazai termékek piaci helyzetének megítélését és esetleg e termékek külpiacon való elhelyezését is.

KIADJA

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat

H-1093 Budapest, Zsil u. 3-5.

Telefon: (0036) 1-476-6092

Fax: (0036) 1-217-8111

Internet: www.aki.gov.hu

E-mail: akii@akii.hu